

PERFORMANȚELE ECONOMICE ȘI SITUAȚIA POLITICĂ

PERFORMANȚELE ECONOMICE ȘI SITUAȚIA POLITICĂ

Un ritm excesiv de creștere a masei monetare conduce la inflație

Întrebări:

1. Ce înseamnă un ritm de creștere excesiv?
2. Există un ritm de creștere insuficient ?
3. Ce reprezintă deflația ?
4. Relația dintre deflație – recesiune – șomaj
5. Controlul ratei de creștere a masei monetare este modalitatea optimă de a preveni fluctuațiile la nivelul agregat al activității economice ?

Arc peste timp – Criza economică din 1929 - 1933

- Conjunctura istorică;
- Cauze :
  - Politica monetară expansionista din anii 1920 a generat o puternică creștere economică artificială (boom) urmată de contracția (bust) din 1929.
- Simptome:
  - Reducerea rezultatelor economice nete patru ani consecutiv: cu 9% în 1930, 8% în 1931, 14% în 1932 respectiv 2% în 1933.
  - În SUA, între 1929 și 1933 venitul real net pe cap de locuitor a scăzut cu aproximativ 30%.
- Efecte
  - Șomajul masiv - în 1933 s-a înregistrat punctul culminant al recesiunii – 25% din forța de muncă a fost declarată oficial șomeră.

Ce se întâmplă în timpul unei recesiuni?

- Recesiunea reprezintă o încetinire neintenționată și, deci nocivă a ritmului de creștere a rezultatelor economice totale.
- Pot fi recesiunile evitate ?
- Planificarea totală a producției este soluția ?

Mecanismul de declanșare a recesiunii

Recesiunile sunt consecințele unui șir de greșeli comise de participanții la activitatea economică. Ele sunt provocate de *așteptările frustrate* ale întreprinzătorilor.

- Întreprinzătorii interpretează greșit semnalele de preț furnizate de piață generând investiții eronate și lipsă de coordonare;
- Investițiile sunt angajate și produsele sunt fabricate la costuri care nu sunt justificate de cerere;
- Când se descoperă erorile, planurile antreprenoriale se modifică, producția trebuie restrânsă, muncitorii concediați și capitalul, indiferent de forma sa, trebuie lichidat.
- Din acest punct de vedere, recesiunile sunt o corecție adusă acumulării de greșeli din perioada anterioară.

Cum au putut greși atât de mulți întreprinzători ? Este de vină piața ?

Explicație: politica monetară expansionista din anii 1920 a generat o puternică creștere economică artificială (boom) urmată de contracția (bust) din 1929.

Principalii pași:

1. Creșterea masei monetare fără acoperire → expansiunea artificială a creditului → reducerea ratei dobânzii → apariția **creditelor ieftine** care generează iluzia profitabilității și un optimism nejustificat.
2. Întreprinzătorii își extind investițiile, angajează mai mulți muncitori, cresc producția, măresc stocurile în speranța unor venituri viitoare în creștere...
3. Însă, când rata dobânzii începe dintr-odată să crească (antrenând o creștere inflaționistă a prețurilor), întreprinzătorii constată că au greșit.
4. În loc de profituri înregistrează pierderi neașteptat de mari.

Cum au putut greși atât de mulți întreprinzători ? Este de vină piața ?

Concluzii:

- Atât în perioadele favorabile, cât și în cele nefavorabile, există întreprinderi care eșuează. În timpul unei recesiuni există, însă, **șiruri întregi de erori**.
- Acestea sunt provocate de manipularea sistemului monetar și de credite.
- Marea criză nu trebuie considerată o carență a economiei de piață, ci o lecție care ne arată tuturor cum poate politica monetară să afecteze procesul de coordonare în viața economică.

ECHILIBRUL MONETAR

- Obiectivul ideal al băncii centrale, în calitate de agent reglator al sistemului monetar național este de a păstra echilibrul între cererea și oferta de monedă.
- Reprezentare grafică;
- Moneda nu poate fi “neutră”;
- Echilibrul monetar → stabilitatea prețurilor (un nivel foarte redus al inflației) → stabilitatea puterii de cumpărare → evitarea prețurilor distorsionate și al calculelor monetare sistematic eronate și deci, a recesiunii.

POLITICA FISCALĂ

- Politica fiscală reprezintă utilizarea bugetului guvernamental pentru a ajunge la nivelul dorit al cheltuielilor totale.
- John Maynard Keynes – cel mai influent susținător al politicii fiscale. (*Teoria generală a folosirii forței de muncă, a dobânzii și a banilor, publicată în 1936*).
- *Politica fiscală keynesiană viza corectarea recesiunilor prin manevrarea volumului cheltuielilor bugetare*

NECESITATEA GĂSIRII MOMENTELOR POTRIVITE

- Utilizarea cheltuielilor bugetare și implicit a cererii agregate ca instrument stabilizator eficient presupune o combinaire corectă a politicilor monetare și fiscale.
- Principala provocare: identificarea momentului potrivit.
  - *Unde ne aflăm?*
  - *Unde ne vom afla?*
  - *Cât durează decalajul dintre luarea unei măsuri și impactul ei?*

ORIZONTUL DE TIMP ȘI POLITICA

- În conceperea, selecția și punerea în aplicare a politicilor economice un rol fundamental îl are alegerea orizontului de timp.
- Modificările cererii agregate afectează producția și ocuparea forței de muncă înainte de a afecta prețurile.
  - I. Politici expansioniste
    - aspecte pozitive pe termen scurt;
    - aspecte negative pe termen lung;
    - sunt atrăgătoare pentru electorat;
  - II. Politici contracționiste
    - aspecte pozitive pe termen scurt;
    - aspecte negative pe termen lung;
- În preajma alegerilor, funcționarii guvernamentali vor considera că politicile expansioniste îi avantajează. Așadar, vor adopta politici de genul pornire-oprire-pornire, cu tendință inflaționistă.

DEFICITE BUGETARE NELIMITATE

- Procesul politic democratic tinde să producă deficite bugetare cronice fiindcă acestea controlează mijloacele de plată și, prin urmare, se pot împrumuta cu succes în propria țară.
- În absența unei obligații de a atinge echilibrul bugetar pe termen lung, procesele politice pot provoca o secvență nedefinită de deficite bugetare.
- Deficitele bugetare cronice presează autoritățile să mărească masa monetară.

DEFICITE BUGETARE NELIMITATE

- Guvernul ar putea contribui la stabilitatea economică dacă și-ar limita aria de acțiune.
- Politicile guvernamentale mai stabile și previzibile ar crea mai puține incertitudini la nivelul sistemului economic.